

ПРОІНФОРМОВАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ДОБУДОВИ ДВОХ ЕНЕРГОБЛОКІВ НА ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ АЕС

Карманська А.П., Дудар Т.В.

Національний авіаційний університет, Київ

Розбудова громадянського суспільства в Україні унеможливилює подальший розвиток ядерної енергетики без участі громадськості. Але відомо, що внаслідок аварії на ЧАЕС та катастрофи на атомній електростанції «Фукусіма-1» значна частка населення негативно ставиться до ядерної енергетики та перспектив її розвитку. Однією з проблем є також низька проінформованість населення про рівень та стан ядерної безпеки.

Метою даної роботи є вивчення громадської думки щодо ядерної та радіаційної безпеки, а також аналіз проінформованості та інформаційних потреб мешканців населених пунктів, що знаходяться неподалік від об'єктів атомної енергетики.

Після подій березня 2011 року в Японії, коли сталася катастрофа на атомній електростанції «Фукусіма-1», світова спільнота забила тривогу з приводу безпечності використання такого виду видобування електроенергії. Тим часом в Україні є, за сучасними мірками, невелика АЕС - Хмельницька, яку планують доповнити двома новими енергоблоками [1]. Проте не лише екологи виявилися противниками добудови станції. Навесні 2012 року Хмельницький осередок ВО «Свобода» організував збір підписів серед населення області проти добудови 3-го та 4-го енергоблоків станції. І ця акція мала успіх — чимало жителів області, зокрема й містечка-супутника станції — Нетішина, підписалися проти добудови [2]. У 2018 році нами було проведено онлайн соціопитування про ставлення жителів Нетішина до добудови 3 та 4 реакторів. Половина населення не проти того, що атомна станція буде розвиватися. Основною перевагою вважають те, що буде надано нові робочі місця, та в місто будуть надходити нові інвестиції

Актуальність проведення дослідження саме в цих населених пунктах особливо підвищується через значну концентрацію в даних регіонах багатьох підприємств, які є екологічно небезпечними, високий рівень радіаційного та хімічного забруднення, високий рівень захворюваності місцевого населення.

За результатами опитування, мешканці населених пунктів, прилеглих до Хмельницької АЕС (м. Нетішин Хмельницької обл. та м. Острог Рівненської обл.), в цілому нейтрально ставляться до того, що живуть неподалік від атомної станції. Вони усвідомлюють те, що атомна станція відносно безпечна і при правильному використанні, шкоди від неї великої немає. Проте певна кількість опитуваних побоюються збоїв у її роботі, можливих поломок технічного обладнання, висловлюють сумніви щодо його надійності та належного технічного контролю за його станом. І це не дивно оскільки перший енергоблок Хмельницької АЕС в грудні минулого року мав би вже йти на «пенсію», але його не можуть відпустити. В середині грудня 2018 йому виповнилося 30 років. А, отже, відповідно до правил, він має бути виведений з експлуатації. Однак, Міненерго хоче продовжити активний вік енергоблока і пропонує вжити заходів для його відновлення. До слова, в Україні вже працює вісім «атомних старожилів» [3].

Серед місцевого населення існує думка, що Хмельницька АЕС найбезпечніша у порівнянні з іншими. Але учасники опитування все ж таки висловлювали занепокоєність з приводу забруднення навколишнього середовища і погіршення здоров'я внаслідок роботи станції. У якості аргументів зазначали такі факти:

- забруднення природних водоймищ;
- слабе здоров'я молодого покоління, що підтверджують місцеві вчителі та лікарі.

За останніми даними місто Нетішин має наймолодше населення в області. Середній вік його жителів ледь сягає 30 років. Майже такий же вік і перших двох енергоблоків. Термін експлуатації 3 та 4 енергоблоків, якщо їх побудують, сягатиме півстоліття [3].

Думка респондентів розділилася. Одні мають суттєві сумніви щодо можливості організації належного контролю за дотриманням технічних норм і забезпечення належної якості робіт під час будівництва через економічну і політичну нестабільність в країні. АЕС – ключовий об'єкт Нетішина. Без неї він так і залишився б селом, затиснутим між лісом і болотами. Зазначені чинники, на думку респондентів, не можуть гарантувати належного рівня при подальшій експлуатації нових енергоблоків АЕС. Проте основним і вирішальним критерієм є те, що нові енергоблоки дадуть нові місця роботи і позитивно вплинуть на розвиток міста. Саме цей аргумент для учасників опитування був ключовим у багатьох містах (Нетішин, Острог тощо).

Для того, щоб дізнатись загальному населення щодо проживання біля Хмельницької АЕС, було проведено опитування в соціальних мережах та по місцю проживання. В дослідженні взяли участь 342 жителя міста Нетішин

Основними питаннями були:

- Чи подобається їм проживати біля ХАЕС;
- Чи були помічені зміни у навколишньому середовищі;
- Чи виникають проблеми зі здоров'ям внаслідок роботи ХАЕС;
- Чи помічали певні порушення в роботі ХАЕС;
- Які недоліки є в роботі ХАЕС.

В результаті соопитування, ми дізнались що більша половина населення задоволені своїм положенням і позитивно відносяться до атомної енергетики, невелика частина проти проживання в зоні впливу АЕС, і 36% населення нейтрально відносяться до атомної енергетики.

Таким чином, мешканці прилеглих до Хмельницької АЕС населених пунктів вважають, що державний контроль за роботою станції необхідно посилювати. При чому, кілька респондентів порекомендували обов'язково доповнювати його контролем громадських організацій, щоб запобігти замовчуванню або викривленню інформації про позаштатні ситуації та їх можливі негативні наслідки для навколишнього середовища та населення.

Результати соціопитування

Рис.1. Результати соціопитування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Энергетика: історія, сучасність і майбутнє. Кн. 4 : Розвиток атомної енергетики та об'єднаних енергосистем / К. Б. Денисевич, Ю. О. Ландау, В. О. Нейман, В. М. Сулейманов, Б. А. Шилияєв; Наук. ред. Ю. О. Ландау, І. Я. Сігал. — 2013. — 303 с

2. Інформаційно-аналітичний огляд матеріалів «Хмельницька АЕС. Техніко-економічне обґрунтування спорудження енергоблоків №3, 4» [Електронний ресурс]: офіційний веб-портал НАЕК «Енергоатом». – 2011. Режим доступу:

http://www.energoatom.kiev.ua/ru/file_viewer.html?id=163e3d118c5e9f58eb75d8eacb4f7523.

3. Результати громадських слухань щодо розміщення енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС [Електронний ресурс]: офіційний веб-портал НАЕК «Енергоатом». – Режим доступу: <http://www.energoatom.kiev.ua/atachs/RGS.rar>

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ ЗАХОДІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДІЛЯНКИ АВТОМОБІЛЬНОЇ ДОРОГИ

Крикунова К.Г., Кобзиста О.П.

Національний транспортний університет, Київ

Загострення екологічних проблем, пов'язаних з підвищенням навантаження на навколишнє середовище, пов'язане в першу чергу з відсутністю екологічних стратегій в дорожньому господарстві. Це пов'язано із недостатнім фінансуванням для впровадження екологічно безпечних технологій і виробництв та засобів контролю за навколишнім середовищем. Існуючий екологічний стан мережі автомобільних доріг України вимагає нових оптимізаційних підходів для поліпшення екологічної безпеки в умовах обмеженого фінансування. Таким чином, розробка програми заходів з